

CP003 การจัดการลดความเสี่ยงจากการใช้ยาอันตรายในชุมชนแบบบูรณาการ ตำบลสัมป่อย อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ

วิทยา อินคำแหง, พัทยา โพธิ์วัฒน์, ณิชฐกานต์ เหมือนตา

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสัมป่อย ราษีไศล ศรีสะเกษ

ปัจจุบันอำเภอราษีไศลมีปัญหามาจากการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างพร่ำเพรื่อไม่สมเหตุผล ผลมาจาก การใช้ยาชุด ยาอันตราย ยาแผนโบราณ เครื่องสำอางหรือยาควบคุมพิเศษ ซึ่งล้วนเป็นปัญหาความไม่ปลอดภัยจากการใช้ในชุมชน เนื่องจากเป็นที่นิยม หาซื้อได้ง่าย และมีกระจายอยู่ในชุมชนเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ผู้ป่วยมีอาการ ADR เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี นอกจากนี้ในปี 2555 พบผู้ที่มีประวัติอาการ ADRรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิต 5 ราย จากผู้ป่วย ADR ทั้งหมด 177 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.8 และในจำนวนผู้ป่วย ADR 177 ราย พบว่าซื้อจากร้านชำในชุมชน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4 การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความเสี่ยงจากการใช้ยาอันตรายของผู้บริโภคโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน จัดตั้งตำบลต้นแบบร้านค้าปลอดยาอันตราย และขยายรูปแบบสู่ความยั่งยืน งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสำรวจ การสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึกศึกษารายกรณีแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า ระยะเวลาดำเนินงาน 1 ปี ตั้งแต่เมษายน 2555 ถึงเมษายน 2556 การดำเนินงานแบ่งเป็น 3 ระยะ โดยระยะที่ 1 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน สืบหาข้อมูลวิเคราะห์สถานการณ์ในการใช้ยาชุมชน อบรมส่งเสริมความรู้เรื่องการใช้ยาปลอดภัยแก่ประชาชน แกนนำอาสาสมัคร และผู้ประกอบการ เรียนรู้กรณีตัวอย่าง ADR ระยะที่ 2 ประชาคมจัดตั้งตำบลต้นแบบร้านค้าปลอดยาอันตราย กลุ่มเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค อย.น้อย แกนนำ อสม. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เภสัชกร ตำรวจ และฝ่ายปกครอง ออกตรวจเยี่ยมสำรวจชุมชนและร้านค้าทุก 4 เดือน รายงานการประเมินผลต่อ นายอำเภอ ระยะที่ 3 ขยายตำบลต้นแบบร้านค้าปลอดยาอันตรายสู่ตำบลอื่นๆทั้งอำเภอ ผลการดำเนินงานพบว่า ไม่พบการจำหน่ายยาอันตราย ยาควบคุมพิเศษในร้านค้าในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 0 ไม่มีผู้ป่วยที่เกิดอาการ ADR ประเภทรุนแรงจากการซื้อจากร้านค้าในชุมชนลดลง ประชาชน ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ และผู้บริโภคเห็นด้วยต่อแนวทางการดำเนินงาน และพึงพอใจต่อรูปแบบการดำเนินงานร้อยละ 97 มีศูนย์กลางในการประสานงานคุ้มครองผู้บริโภค มีตำบลต้นแบบร้านค้าปลอดยาอันตรายนำร่อง พุ่มพวงรณรงค์ขยายที่เข้ามาในชุมชน และขยายรูปแบบการดำเนินงานตำบลต้นแบบร้านค้าปลอดยาอันตรายสู่ชุมชนอื่น ๆ